

YU ISSN 0351-2851

ACROCEPHALUS

LETNIK I
VOLUME I

ŠTEVILKA 6
NUMBER 6

DECEMBER 1980
DECEMBER 1980



ACROCEPHALLUS

dvomesečno glasilo Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
bimonthly journal of Bird watching and bird study association of Slovenia

naslov uredništva editorial address	Acrocephalus, Langusova 10 61000 Ljubljana, tel. 061 262017
urednik editor	Iztok Geister, Naklo 246 64202 Naklo, tel. 064 47170
uredniški svet editorial council	dr. Sergej Matvejev, dr. Andrej Župančič, Janez Gregori, Rado Smerdu, Božidar Magajna, Dare Šere, Ivo Božič, Iztok Geister
oblikovalec designer	Iztok Geister
tehnično risanje technical drawing	Marija Lavrič
tipkanje typing	Lojzka Žvokelj
lektorja readers	Janko Kovačič (za slov. - for slov.) Irena Jurak (za angl. - for engl.)
tisk print	Andrej Košir, Žeškova 5, Kranj
oena price	100 din za številko

DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE BIRD WATCHING AND BIRD STUDY ASSOCIATION OF SLOVENIA

naslov address	Langusova 10, 61000 Ljubljana tel. 061 262017
predsednik president	Janez Gregori, Podkoren 72 64280 Kranjska gora
tajnik secretary	Božidar Magajna, Langusova 10, 61000 Ljubljana, tel. 061 262017
blagajnik treasurer	Dare Šere, Glinškova ploščad 12 61000 Ljubljana, tel. 061 348274
izvršni odbor executive board	Miha Adamič, Ivo Božič, Iztok Geister, Janez Gregori, Peter Grošelj, Andrej Knavs, Božidar Magajna, Mišo Serajnik, Borut Štumberger, Dare Šere
letna članarina subscription rate	500 din za posameznike in najmanj 1000.- din za ustanove - člani prejmejo glasilo brezplačno

TRSTNI STRNAD *Emberiza schoeniclus* V SLOVENIJITHE REED BUNTING *Emberiza schoeniclus* IN SLOVENIA

Dare Šere

UDK 598.81(497.12) "E.schoeniclus"

Izvestje ornitološkega observatorija v Ljubljani 1926 - 1933 iz leta 1934 objavlja seznam ptičev, katerih gnezditve še ni zanesljivo ugotovljena, je pa domnevna (Ponebšek & Ponebšek 1934): trstni strnad *Emberiza schoeniclus*, poljska vrana *Corvus frugilegus*, veliki srakoper *Lanius excubitor*, modra taščica *Luscinia svecica cyaneola*, planinski hudournik *Apus melba*, mali skovik *Glaucidium passerinum*, sokol selec *Falco peregrinus*, rjavi lunj *Circus aeruginosus*, ponočni vran *Nycticorax nycticorax*, krehlja *Anas crecca*.

Če sedaj, skoraj po petdesetih letih pregledamo ta seznam, ugotovimo, da lahko nekaj vrst ptičev zdaj še ostane na seznamu. Trstnega strnada smo črtali iz tega seznama šele v pravkar minulem letu. Že samo ime trstni strnad nam pove, da se najraje zadržuje v trstju, kjer tudi gnezdi. Ob tem pa ne smemo prezreti dveh dejstev:

- da je trstni strnad na preletu spomladi malo opazen in maloštevilen. Prelet poteka v glavnem v mesecu marcu. Znani so ujeti primerki iz Stožic v mesecu aprilu kakor tudi primerki samca iz Bobovka, ki je bil opazovan 5.5.1977, čeprav trstni strnad tam ne gnezdi (I. Geister 1980).
- pravo nasprotje pa predstavlja jesenski prelet, ko je trstni strnad zelo pogost povsod in ne samo v trstju. Zanimiv je pregled prvih trstnih strnadov na preletu v Stožicah pri Ljubljani, kjer trstni strnad ne gnezdi.

1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
30.9	3.10	25.9	6.10	26.9	19.9	8.10	6.10

tabela 1: jesensko pojavljanje trstnega strnada v Ljubljani: datumi prvih opažanj

table 1 : autumn phenology (passage) of the Reed Bunting in Ljubljana

Iz tabele je razvidno, da je najbolj zgođen podatek iz leta 1978 (19.9) in najbolj kasen iz leta 1979 (8.10). Vsi ti prvi ujeti trstni strnadi so bile prvoletne samice.

Prva podatka iz gnezditvenega obdobja trstnega strnada v Sloveniji sta iz leta 1974. V ornitološki zbirki ornitološkega kustodiata PMS je odrasel primerki trstnega strnada iz Dojic na Cerknškem jezeru, datiran s 15.5.1974 (Gregori 1977). Na omenjenem kraju se je drugo leto zadrževal drug pojoč samec, vendar gnezdo ni bilo najdeno.

Ravno tako zanimiv je primerki mladiča trstnega strnada, ki sem ga ujel 9.8.1974 v močvirju pri Vrhniki. Mladiči so zanimivi zaradi barve perja, razlikujejo se namreč od odraslih primerkov in šele po delni letni golitvi so si povsem enaki z odraslimi. V tem že preletnem času se razlikujejo samo po obliki repnih peres (Svensson 1975). To pomeni, da se da po barvi mladiča z gotovostjo ugotoviti, ali gre za mladiča, ki se je zvalil v bližini in se pred jesensko selitvijo še ni golil. Ravno takšen primerki sem ujel 1.8.1978 v trstju med Škofljico in Igom in sedaj je ta primerki kot dokazni primer v ornitološki zbirki PMS.

Zanimivi sta dve lokalni najdbi iz Škofljice-Ig in ena iz Bobovka, ker ima vsaka svoj pomen (glej tabelo 2).

št.obročka N ^o of ring	spol sex	datum obročkanja datum najdbe date of ringing date of recovery	kraj place	obročkovalec ringer
Ljubljana TX 120	♂	14.3.1977 12.8.1977	Škofljica-Ig "	D.Šere "
Ljubljana 71.262	♂	8.10.1975 12. 8.1977 28. 8.1977 14. 9.1977	Škofljica-Ig " " "	D.Šere " " "
Ljubljana M 3520	♀	30. 3.1979 1. 5.1979	Bobovek "	I.Geister "

tabela 2: lokalne najdbe, pomembne za poznavanje feonologije trstnega strnada v Sloveniji

table 2: local recoveries which are important for the phenology of the Reed Bunting in Slovenia

Iz prve najdbe je moč razbrati, da je omenjeni primerek že v sredini marca zasedel svoje gnezdišče. Najdba je zanimiva tudi zato, ker se na tem področju ustavijo tudi drugi osebki trstnega strnada, pa vendar ne gnezdiijo, ker so še zmeraj na preletu.

Druga najdba je zanimiva, ker je omenjeni primerek obročkan v času preleta, in šele kasnejše najdbe tega trstnega strnada so pokazale, da gre za gnezdilca tega področja. Ker v večletnem obdobju ni bilo najdbe iz kasnejših mesecev menim, da kasneje ujeti primerki iz omenjenega področja niso stalnice.

Tretja najdba pa je zanimiva predvsem zategadelj, ker je bil omenjeni primerek ponovno ujet čez mesec dni, čeprav tam trstni strnad ne gnezdi. To pomeni, da primerki, opaženi ali ujeti v mesecu aprilu ali maju, niso tudi zanesljivo gnezdilci v tistem področju, ampak se selitev v severnejša gnezditvena področja včasih zavleče tudi v maj.

Skoraj vsi primerki trstnih strnadov v poletnem času so bili merjeni (dolžina peruti), kakor tudi preletni jesenski primerki. V povprečju je bila ugotovljena pri naših primerkih krajša perut. Preparirani primerek trstnega strnada s področja Cerkniskega jezera kakor tudi primerek z Ljubljanskega barja spada k podvrsti *Emberiza schoeniclus intermedia*. Podvrsta *intermedia* ima bolj koničast in nizek kljun za razliko od bolj okroglega in visokega pri tipični podvrsti *schoeniclus*. Zato bi bilo v bodoče zanimivo spremljati obliko in velikost kljuna v preletnem in prezimovalnem obdobju.

Oglejmo si še rezultate lova in obročkanja sodelavcev ornitološkega kustodiata PMS. Najdbe trstnega strnada so se pojavile šele, ko se je pričel lov z mrežami (glej tabeli 3 in 4 in sliko 1).

V obdobju od leta 1975 do 1980 sem natančno pregledoval trstičje med Škofljico in Igom, vendar nisem nikoli uspel najti gnezda. Manj sem delal tudi na trstiščih v okolici Grosupljega, kjer sem ujel tako odrasle primerke kakor tudi mladiče. Najbližje gnezdu sem bil 28.5.1977 med Škofljico in Igom, ko sta starša hranila mladiče, vendar sem pri bolj podrobnem pregledu ugotovil, da so bili mladiči že speljani. Vsako leto sta gnezdila dva para trstnih strnadov, leta 1979 pa je pel še tretji samec, pri katerem pa nisem opazil samice (gnezditvena rezerva?).

Leta 1980 je bilo stanje trstnega strnada med Škofljico in Igom po datumih takšno:

12.6.80 Prvi par hrani mladiče na trstju. Videl sem tri mladiče, ki so že bili sposobni leteti med trstjem. Pri drugem paru je bila samica pri kraju z izdelavo gnezda. Gnezdo je bilo skrito med redkim trstjem in drugim

št.obročka N ^o of ring	spol sex	datum obročkanja datum najdbe date of ringing date of recovery	kraj place	obročkovalec ringer	razdalja distance
1. Ljubljana 24.882	♀	4.11.1973 24.12.1974	Zalog/Lj. Zoppola-PN-ITALIJA	J.Mastnak	220 km
2. Ljubljana 51.634	♂	31.12.1974 17.10.1975	Zalog/Lj. Magliano/Fo/ITALIJA	J.Gračner	290 km
3. Ljubljana 71.975	♀	23.10.1975 4.11.1975	Škofljica-Ig/Lj. Feret di Gonars/UD/ITALIJA	D.Šere	100 km
4. Ljubljana 76.580	♀	2.11.1975 8.12.1976	Zalog/Lj. S.Guisepe di Comaccio/Fe/ITALIJA	J.Gračner	230 km
5. Ljubljana S 9.829	?	17.10.1976 11.12.1976	Dragomer/Lj. Fontaniva/Padova ITALIJA	R.Čamernik	210 km
6. Ljubljana S 2.549	♀	24.10.1976 13.11.1976	Zalog/Lj. Spadarolo-Rimini/fo/ITALIJA	J.Gračner	270 km
7. Ljubljana SX 764	♂	27.10.1976 14.11.1976	Stožice/Lj. Mezzolara-Budrio/Bo/ITALIJA	D.Šere	300 km
8. Ljubljana S 9.475	♀	30.10.1976 1. 1.1977	Ig/Lj. Tuoro sul Trasimeno/PG/ITALIJA	B.Magajna	390 km
9. Ljubljana H 3.732	?	1. 1.1977 13.11.1977	Brod/Lj. Campotto-Argenta/fe/ITALIJA	B.Slabanja	260 km
10. Ljubljana E 9.707	♂	9.10.1977 17. 5.1978 11. 7.1978 16. 8.1978	Grmez/Lj. Litomyšl-Svitavy Češkoslovaška	B.Magajna	430 km

tabela 3: najdbe trstnega strnada, obročkanega v Sloveniji
table 3: recoveries of the Reed Bunting ringed in Slovenia

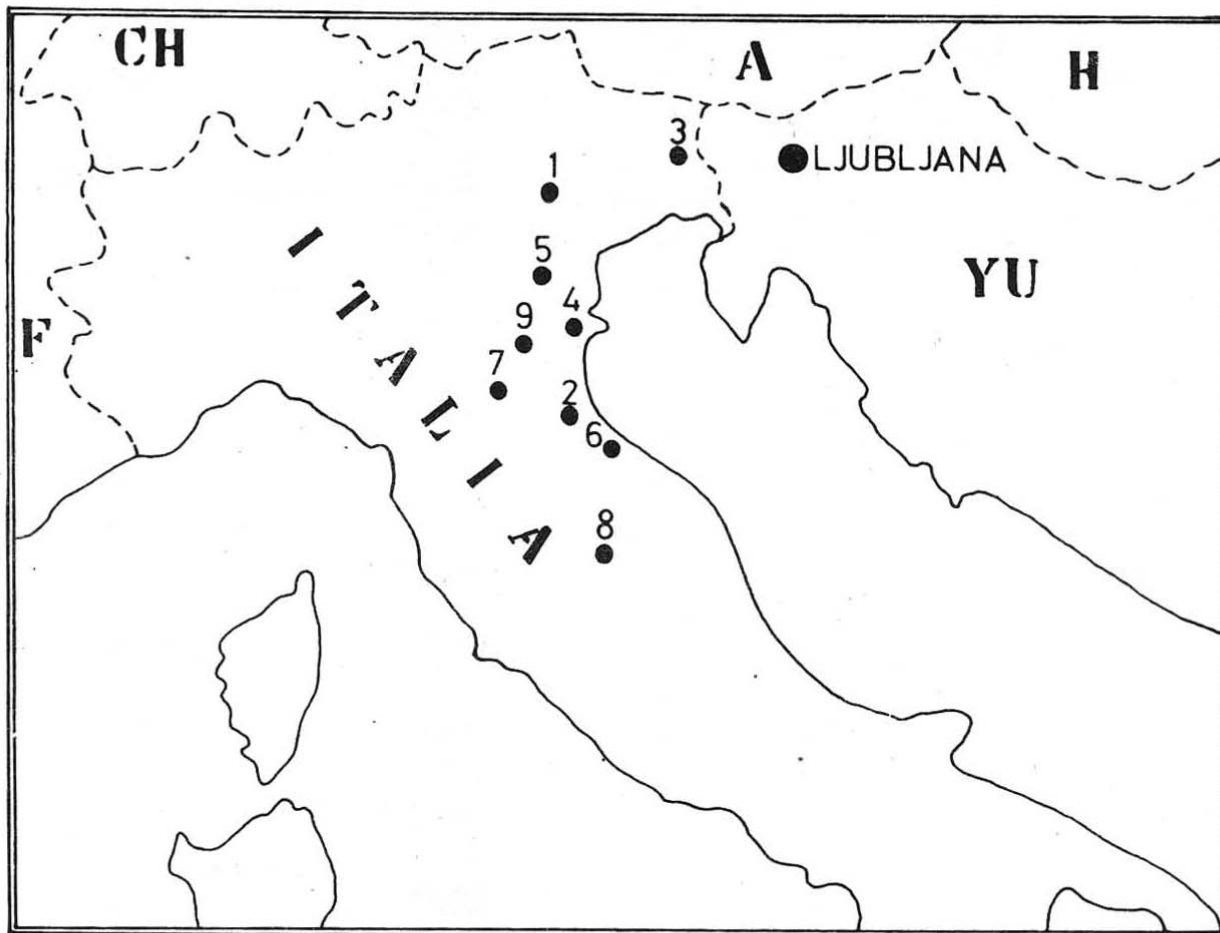
št.obročka N ^o of ring	spol sex	datum obročkanja datum najdbe date of ringing date of recovery	kraj place	najditelj finder	razdalja distance
1. Radolfzell Germania CL 31.234	♂	13.10.1977 13.10.1978	Illmitz-AVSTRIJA Škofljica-Ig/Lj.	D.Šere	250 km
2. Praga M 695.864	?	? 8.11.1977	? Lavrica/Lj.	ČSR J.Dolinšek	
3. Praga Z 540.063	♀	? 19. 3.1978	? Savlje/Lj.	ČSR M.Bogataj	

Opombi: Podatki št. 2 in 3 so nepopolni, ker do sedaj Ornitološki kustodiat Prirodoslovnega muzeja Slovenije še ni dobil podatkov o datumu in kraju obročkanja na Češkoslovaškem.

Vse najdbe trstnih strnadov je za nadaljnjo obdelavo posredoval Ivo Božič, kustos Ornitološkega kustodiata Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

tabela 4: najdbe trstnega strnada v Sloveniji, obročkanega na Češkoslovaškem in v Avstriji

table 4: recoveries in Slovenia of the Red Bunting ringed in Czechoslovakia and Austria



● = kraj obročkanja (Ljubljana) place of ringing (Ljubljana)

● = kraj najdbe (št. 1-9) place of recovery (Nº 1-9)

Zaporedne številke ustrezajo zaporednim številkam v tabeli 3

Consecutive figures correspond to those in the list of recoveries

slika 1: najdbe v Sloveniji obročkanih trstnih strnadov v Italiji

figure 1: recoveries in Italy of the Reed Bunting ringed in Slovenia



20. gnezditveni biotop trstnega strnada na Ljubljanskem barju (D.Šere)

20. breeding biotope of the Reed Bunting in the Ljubljana marshes (D.Šere)



21. leglo trstnega strnada
(D.Šere)

21. clutch of the Reed
Bunting (D.Šere)

rastlinjem. Zgrajeno je bilo na rastlinski podlagi približno 20 cm od tal (podobno kot pri bičji trstnici).

25.6.80 V gnezdu so bila tri jajca, samica pa je zletela iz gnezda in se delala kot da je poškodovana.

4.7.80 V gnezdu je bil samo en mladič, star približno 8 dni. Takšno nizko gnezditveno uspešnost si je mogoče razložiti s tem, da je šlo v tem primeru verjetno za nadomestni zarod.

V istem gnezditvenem biotopu gnezdiijo med drugimi tudi tele vrste ptičev:

močvirska trstnica *Acrocephalus palustris* - gnezdi redno in številno

bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus* - gnezdi od leta 1977

rakar *Acrocephalus arundinaceus* - gnezdi občasno

brškinka *Cisticola juncidis* - gnezdila leta 1978

vrnja listnica *Phylloscopus collybita* - redno gnezdi 1 par

črnoglavka *Sylvia atricapilla* - gnezdi redno

siva penica *Sylvia communis* - gnezdi redno

vrtna penica *Sylvia borin* - gnezdi redno

repaljščica *Saxicola rubetra* - gnezdi redno in številno

drevesna cipa *Anthus trivialis* - gnezdi redno

zelenec *Carduelis chloris* - gnezdi redno

repnik *Acanthis cannabina* - gnezdi redno

rdeči kalin *Carpodacus erythrinus* - gnezdi od leta 1978

Iz vsebine tega prispevka je razvidno, da je trstni strnad v Sloveniji redek in le lokalno razširjen gnezditel (Cerkniško jezero, Ljubljansko barje in okolica Grosuplja), kar gre pripisati specifičnosti biotopa, v katerem trstni strnad gnezdi, kakor tudi vse večji ogroženosti močvirij in trstišč.

SUMMARY

The paper reports about the first confirmed nesting of the Reed Bunting in Slovenia. In 1980 a nest with eggs and young birds was found, whereas singing male-birds, feeding parents and leaving-nest young bird were watched in previous years. The date of the return of the Reed Bunting into the nest area (March 14) as well as the date on which the last migrating bird was observed (May 5) require special attention concerning the assessment of the reliability of its nesting in Slovenia. Three local recoveries are described and thirteen remote ones are mentioned.

LITERATURA

- Geister, I. (1980): *Prispevek k poznavanju ornitofavne Bobovka* (manuskript)
 Gregori, J. (1977): Trstni strnad, *Emberiza schoeniclus* (L.) v času gnezdenja ob Cerkniškem jezeru (Slovenija). *Larus* 29-30, 354. Zagreb
 Hartert, E: *Die Vögel der palaäktischen Fauna*, I, II, III (IV. Steinbacher), Berlin 1910-1938
 Matvejev, S. (1976): *Pregled faune ptica Balkanskog poluostrva I: Piciformes et Passeriformes SANU*, Posebno izdanje 491 Beograd
 Ponebšek, J. in B. Ponebšek (1934): *Gnezdilci Slovenije. I. izvestje Ornitološkega observatorija v Ljubljani (1926-1933)*
 Svensson, L. (1975): *Identification Guide to European Passeriformes*, Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm
 Dare Šere, Glušakova ploščad 12, 61000 Ljubljana

SKRIVNOSTNA FOTOGRAFIJA 5: MALA UHARICA *Asio otus*
 MYSTERY PHOTOGRAPH 5: LONG EARED OWL *Asio otus*

Ptici iz prejšnje slikovne uganke sta mladiča male uharice *Asio otus*. Razen v zimski polovici leta, ko jo sem ter tja srečamo tudi po dnevi, jo imamo zaradi njene izrazito nočnega življenja le malokdaj priložnost opazovati. Gnezdi v gozdu, visoko na smreki, hrano pa išče pretežno na polju, tako da predstavljata njen življenjski prostor dva, dopolnjujoča se biotopa, ki ju s skupnim imenom imenujemo monotop. S čem se hrani lahko preberete v prispevku B. Kryštufka na strani 91.



SKRIVNOSTNA FOTOGRAFIJA 6:

22. Katera vrsta je to? (M. Kunc)
 Rešitev prihodnjič.

MYSTERY PHOTOGRAPH 6:

22. What is this species?
 (M. Kunc) Solution in the next issue.

NEKAJ O PREHRANI SOV NA LJUBLJANSKEM BARJU

SOME INFORMATION ON THE FOOD OF OWLS IN THE LJUBLJANA MARSHES

Boris Kryštufek

UDK 598.88(497.12)

Analiza sovjih izbljuvkov je pomembna tako za ornitologa kot teriologa (strokovnjaka za sesalce), saj prideta na tak način do podatkov tako o prehrani sov kot o malih sesalcih, ki žive na nekem območju. Zato smo jo uporabljali tudi pri raziskovanju sesalcev na Ljubljanskem barju. Zbrali smo okoli 500 izbljuvkov male uharice *Asio otus* in lesne sove *Strix aluco*, za nekaj izbljuvkov pa nismo mogli z gotovostjo ugotoviti, kateri vrsti sove pripadajo. Izbljuvke male uharice smo zbrali na samem barju v Kozlarjevi gošči. Nekaj smo jih našli slučajno pod drevesi v Kozlarjevi gošči in v Bevkah in jim ne poznamo izvora. Izbljuvki lesne sove so iz Sarskega, ki leži na robu barja v dinarskem gozdu.

datum 1980	travniška voluharica <i>Microtis agrestis</i>		poljska voluharica <i>Microtis arvalis</i>		drobnooka krtica <i>Pitymys subterraneus</i>	
	n	%	n	%	n	%
4.4. - 11.4.	14	73,7	1	5,3	4	21,0
11.4. - 18.4.	11	78,6	2	14,3	1	7,1
18.4. - 25.4.	10	52,6	4	21,1	5	26,3
25.4. - 12.5.	6	46,1	5	38,5	2	15,4
	41	63,0	12	18,5	12	18,5

tabela 1: prehrana male uharice v Kozlarjevi gošči v času od 4.4. do 12.5.1980

table 1: food of the Long-Eared Owl from the Kozlar's Wood in the period April 4-12, 1980

vrsta species	n	%
poljska rojka <i>Crocidura leucodon</i>	1	2,1
krt <i>Talpa europaea</i>	1	2,1
gozdna krtica <i>Clethrionomys glareolus</i>	2	4,2
veliki voluhar <i>Arvicola terrestris</i>	2	4,2
travniška voluharica <i>Microtus agrestis</i>	4	8,3
voluharica <i>Microtus</i> sp.	2	4,2
krtica <i>Pitymys</i> sp.	5	10,4
rumenogrlo miš <i>Apodemus flavicollis</i>	6	12,5
čolgorepa poljska miš <i>Apodemus sylvaticus</i>	7	14,6
črna podgana <i>Rattus rattus</i>	1	2,1
polh <i>Glis glis</i>	10	20,8
podlesek <i>Musccardinus avellanarius</i>	7	14,6
	48	100

tabela 2: prehrana lesne sove. Sv. Rupert, Sarsko

table 2: food of the Tawny Owl, St. Rupert, Sarsko

Med malimi sesalci, ki smo jih dobili v izbljuvkih sov na samem barju, je največ voluharic *Microtinae*, nanje odpade kar 92,7 %. Med njimi je s 57,7 % najštevilnejša travniška voluharica. Najvišji je ta odstotek v izbljuvkih, ki nedvomno pripadajo mali uharici in so bili izbrani spomladi 1980, izvirajo pa deloma še iz zime. V tabeli 1. je prikazan tudi sestav izbljuvkov, katere smo stalno pobirali pod isto smreko, dokler 12. maja mala uharica ni zapustila tega mesta.

sova owl	mala uharica long eared owl		nepoznana unknown		nepoznana unknown	
lokaliteta	Kozlarjeva gošča				Bevke	
	n	%	n	%	n	%
gozdna rovka <i>Sorex araneus</i>	-	-	7	4,5	-	-
rovka <i>Sorex sp.</i>	-	-	5	3,2	-	-
vodna rovka <i>Neomys sp.</i>	-	-	3	1,9	1	2,9
krt <i>Talpa europaea</i>	-	-	6	3,9	1	2,9
gozdna krtica <i>Clethrionomys glareolus</i>	-	-	1	0,6	1	2,9
veliki voluhar <i>Arvicola terrestris</i>	-	-	1	0,6	-	-
travniška voluharica <i>Microtus agrestis</i>	255	59,1	65	41,7	16	45,7
poljska voluharica <i>Microtus arvalis</i>	70	18,4	16	10,3	3	8,6
voluharica <i>Microtus sp.</i>	27	7,1	6	3,8	-	-
drobnooka krtica <i>Pitymys subterraneus</i>	51	13,4	28	17,9	4	11,4
velebitska drob.krt. <i>Pitymys liechtensteini</i>	1	0,3	3	1,9	-	-
krtica <i>Pitymys sp.</i>	1	0,3	9	5,8	2	5,7
pritlikava miš <i>Micromys minutus</i>	1	0,3	1	0,6	-	-
dolgorepa poljska miš <i>Apodemus sylvaticus</i>	4	1,1	5	3,2	7	20,0
podgana <i>Rattus sp.</i>	1	0,3	-	-	-	-
	381	100	156	100	35	100

tabela 3: prehrana sov na Ljubljanskem barju

table 3: food of owls in the Ljubljana marshes

V izbljuvkih iz Kozlarjeve gošče in Bevk je prisotna tudi poljska voluharica, ki pa na samem barju ne živi. Očitno se sova hrani tudi na poljih in travnikih, ki leže na robu Ljubljanskega barja. V izbljuvkih male uharice iz Kozlarjeve gošče tudi ni gozdne krtice, čeprav je ta v visokobarjanskem gozdu zelo pogosta. To in pa dejstvo, da sestavlja izbljuvke poleg travniške voluharice predvsem še drobnooka krtica - obe pa živita na barjanskih travnikih - kaže, da mala uharica lovi na odprtih terenih. Zanimivo je tudi, da v izbljuvkih skorajda ni rovk (le 2,8 %), čeprav so te v vseh biotopih izredno pogoste.

Lesna sova pa se hrani predvsem v gozdu. V njenih izbljuvkih prevladujejo ostanki belonogih miši *Apodemus sp.* in polha, dokaj pogost pa je tudi podleseček. Ker smo v izbljuvkih našli poljsko rovko in travniško voluharico, lahko sklepamo, da se lesna sova ne izogiba niti odprtih barjanskih travnikov.

Ob koncu tega zapisa se obračam na člane društva s predlogom, da posredujete izbljuvke sov, do katerih pridete pri svojem delu, Daretu Šeretu z Ornitološkega kustodiata Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Zato ne bo škodilo še nekaj besed, kako shranite izbljuvke. Predvsem je važno, da jih najprej dobro osušite in jih nato shranite v kartonasti škatli ali papirnati vrečici, kamor priložite etiketo z imenom sove (če jo seveda poznate), točnim nahajališčem, datumom in imenom zbiralca. Če so bili izbljuvki zbrani v različnih obdobjih, jih med seboj ne pomešajte, da bomo lahko razbrali, kako se spreminja prehrana sove v različnih letnih časih pa tudi v različnih letih. S sodelovanjem bomo ubili dve muhi na mah: vi boste zvedeli, s čim se hranijo sove, mi pa bomo prišli do dragocenih podatkov o razširjenosti sesalcev.

Na koncu moja zahvala Daretu Šeretu, ki mi je prinesel precej zanimivih izbljuvkov.

Boris Kryštufek, Prešernova 20, 61000 Ljubljana

SUMMARY

About five hundred pellets of the Long-Eared Owl from the high-marsh woods and those of the Tawny Owl from the Dinara woods were analyzed. In the pellets of the Long-Eared Owl the remnants of the Vole (*Microtinae*) prevailed (92.7%), especially those of the Field Vole (57.7%), whereas in the pellets of the Tawny Owl the remnants of the Field Mouse (*Apodemus spp.*), the Fat Dormouse and the Dormouse were mostly found.

POROČILO O ULOVU IN OBROČKANJU PTIČEV V SRS V LETU 1979 IN V LETIH 1927-1979

REPORT ON CATCHES AND RINGING FOR SLOVENIA IN 1979 AND IN THE PERIOD 1927-1979

UDK 598.2(497.12)

Ivo Božič

UVOD

V letu 1979 smo ujeli in obročkali 28.432 ptičev, ki pripadajo 131 različnim ptičjim vrstam. V primerjavi z letom 1978 vidimo, da smo ujeli in obročkali nekaj tisoč ptičev manj, ravno tako pa smo ujeli in obročkali "le" 131 različnih ptičjih vrst. Vsekakor je ta upad števila v zvezi z nerešenim izdelovanjem obročkov. Ročno izdelovanje enega samega delavca ne more kriti vseh potreb, saj je število obročkov naraslo s 7.000 pred leti (lov z limanicami) na sedanjih 30.000 letno (lov z mrežami). Edina rešitev je v strojnem izdelovanju obročkov, kar dela tako rekoč že celotna Evropa. Vendar pa moramo poudariti, da je vseeno dosežen velik uspeh, tako v številu, še bolj v sami kvaliteti ulova. Omeniti moramo, da smo v letu 1979 ujeli nove vrste, torej vrste, ki jih v vsem obstoju ustanove do sedaj še nismo ujeli; v mislih imamo gozdnega strnada, belobrado penico, malega prodnika, bledega vrtnika. Uspehi bodo še večji, vendar pa moramo najprej rešiti problem izdelovanja obročkov. Če bomo prešli na strojno izdelovanje obročkov, bomo lahko poiskali tudi nove sodelavce s področij Slovenije, kjer ni niti enega našega sodelavca. Tako bi končno le pokrili celoten teren Slovenije in tudi začeli s popolnim zbiranjem podatkov o ptičih, ki živijo stalno ali občasno v Sloveniji.

ULCV IN OBROČKANJE V LETU 1979

Zahvaliti se moramo našim zunanjim prostovoljnim sodelavcem, ki so v letu 1979 dosegli naslednje rezultate:

ime obročkovalca name of ringer	naslov address	število primerkov number of specimens	število vrst number of species
1. Beloglavec Stane	Maribor	170	22
2. Beravs Anton	Ljubljana	68	9
3. Pogataj Marjan	Ljubljana	392	34
4. Bolta Franc	Jarše/Lj.	229	20
5. Bolta Ivan	Jarše/Lj.	204	17
6. Bon Darjo	Bovec	291	43
7. Božič Ivo	Trbovlje	153	18
8. Bricelj Alojz	Studenec/Lj.	219	18
9. Bricelj Jože	Bizovik	537	35
10. Čolnar Alfonz	Ljubljana	377	26
11. Debelić Marijan	Kamnik	307	29
12. Demšar Franc	Ljubljana	50	7
13. Dolinar Bogoj	Ljubljana	480	21
14. Dolinšek Jože	Ljubljana	640	36
15. Dovič Janez	Tomačevo/Lj.	2000	52
16. Drašček Stanko	Nova Gorica	100	25
17. Dvanajščak Drago	Ljubljana	62	18
18. Geister Iztok	Naklo	446	43
19. Goljuf Otmar	Trbovlje	283	19
20. Gračner Jože	Zalog	596	35
21. Grošelj Peter	Sp. Idrija	3225	86
22. Groznik Mirko	Litija	242	12

ime obročkovalca name of ringer	naslov address	število primerkov number of specimens	število vrst number of species
23. Habjan Drago	Ljubljana	91	11
24. Hafner Ivan	Škofja Loka	102	9
25. Holešek Drago	Trbovlje	210	23
26. Hrušovar Ivan	Trbovlje	390	17
27. Iršič Bruno	Maribor	465	34
28. Jankovič Anton	Črna vas/Lj.	210	32
29. Jankovič Marko	Črna vas/Lj.	106	27
30. Jardas Vinko	Lahovče pri Brniku	200	25
31. Javoršek Branko	Zalog	155	20
32. Ješin Dušan	Ljubljana	121	17
33. Knavs Andrej	Ljubljana	439	36
34. Kos Stane	Ljubljana	49	14
35. Kurež Feliks	Kisovec pri Zagorju	261	22
36. Lenarčič Alojz	Jesenice	669	30
37. Lipar Ivan	Slovenska vas na Dol.	512	32
38. Lisec Anton	Zagorje o/S	702	35
39. Lončarevič Zvonko	Celje	290	18
40. Magajna Božidar	Ljubljana	1056	72
41. Mali Bojan	Ljubljana	149	15
42. Marciuš Štefan	Zagorje o/S	220	17
43. Markuta Anton	Kranj	103	8
44. Mastnak Jože	Ljubljana	93	16
45. Matulić Josip	Zalog	338	30
46. Mestinssek Borut	Ljubljana	48	8
47. Modic Tone	Ljubljana	165	21
48. Mojšker Miro	Ljubljana	397	28
49. Mozetič Zdravko	Nova Gorica	155	30
50. Mučič Andrej	Ljubljana	183	14
51. Mučič Franc	Ljubljana	396	31
52. Nered Jože	Ljubljana	80	8
53. Podobnik Alojz	Slovenska vas	174	22
54. Rehar Peter	Vipava	229	20
55. Rejec Marjan	Ljubljana	101	11
56. Resman Jože	Hrastnik	136	21
57. Roglič Franc	Kisovec	111	16
58. Simončič Rajko	Trbovlje	358	25
59. Slabanja Branko	Ljubljana	147	23
60. Starič Jože	Slovenska vas	27	10
61. Šere Dare	Ljubljana	4963	103
62. Štolfa Vlado	Slovenska vas	782	41
63. Štrichelj Leopold	Brnik	378	28
64. Vrenk Karel	Ljubljana	140	17
65. Vrhovec Marjan	Ljubljana	120	12
66. Zabukovec Jože	Laško	553	25
67. Zidar Anton	Jesenice	96	14
68. Zlobko Ivan	Hrastnik	200	19
69. Zupančič Miro	Ljubljana	160	7

tabela 1: prispevek posameznega sodelavca v letu 1979

table 1: contributions of individual collaborators in 1979

Kakor prejšnja leta so se tudi v letu 1979 naši zunanji prostovoljni sodelavci pri lovu in obročkanju izkazali. Na tem mestu pa moramo vsekakor omeniti nekatere posameznike, ki so se še posebej izkazali. Omenimo J.Briclja iz Bizovika,

B.Dolinarja iz Ljubljane, J.Gračnerja iz Zaloga, še posebej P.Grošlja iz Spodnje Idrije, B.Iršiča iz Maribora, A.Knavsa iz Ljubljane, A.Lenarčiča iz Jesenice - našega dolgoletnega in izredno aktivnega sodelavca, I.Liparja iz Slovenske vasi na Dol., A.Lisca iz Zagorja o/S, B.Magajno iz Ljubljane, M.Mojškerca iz Bizovika, F.Mučiča iz Ljubljane, V.Štolfo iz Slovenske vasi, J.Zabukovca iz Laškega.

Vidimo, da se ta imena ponavljajo iz leta v leto. Za vsemi temi suhoparnimi številkami se skriva izreden napor in trud vseh naših zunanjih sodelavcev, ogromno odrekaj, veliko ur na terenu v takšnem ali drugačnem vremenu, veliko veliko znanja in nič več le amaterskega prizadevanja.

ULOV PTIČEV V LETU 1979 IN V LETIH 1927-1979

vrsta species	1979	1927-79	vrsta species	1979	1927-79
1. Podiceps ruficollis	1	36	45. Parus cristatus	15	123
2. Accipiter gentilis	1	27	46. Parus palustris	329	3093
3. Accipiter nisus	5	82	47. Parus montanus	11	29
4. Buteo buteo	4	60	48. Aegithalos caudatus	156	1425
5. Falco naumanni	1	929	49. Remiz pendulinus	18	125
6. Falco tinnunculus	16	574	50. Panurus biarmicus	13	23
7. Rallus aquaticus	1	7	51. Sitta europaea	49	669
8. Gallinula chloropus	2	34	52. Certhia familiaris	8	74
9. Charadrius dubius	1	29	53. Certhia brachydactyla	8	86
10. Numenius arquata	6	12	54. Cinclus cinclus	39	264
11. Tringa glareola	1	14	55. Troglodytes troglodytes	45	417
12. Tringa hypoleucos	22	104	56. Erithacus rubecula	657	5883
13. Scolopax rusticola	1	6	57. Luscinia megarhynchos	5	187
14. Calidris minuta	1	1	58. Luscinia svecica	4	32
15. Larus ridibundus	27	28	59. Phoenicurus ochruros	51	657
16. Sterna hirundo	91	91	60. Phoenicurus phoenicurus	63	885
17. Streptopelia turtur	2	36	61. Saxicola rubetra	39	598
18. Streptopelia decaocto	8	84	62. Saxicola torquata	33	292
19. Athene noctua	5	50	63. Oenanthe oenanthe	5	122
20. Strix aluco	3	73	64. Turdus merula	447	4382
21. Asio otus	4	83	65. Turdus pilaris	18	305
22. Caprimulgus europaeus	1	10	66. Turdus iliacus	6	96
23. Alcedo atthis	15	242	67. Turdus philomelos	41	491
24. Jynx torquilla	24	424	68. Turdus viscivorus	6	66
25. Picus viridis	4	93	69. Cettia cetti	33	119
26. Picus canus	1	34	70. Locustella naevia	4	44
27. Dendrocopos major	26	286	71. Locustella luscinioides	5	14
28. Dendrocopos minor	7	75	72. Luscinia melanopogon	1	14
29. Lullula arborea	10	60	73. A. arundinaceus	44	176
30. Alauda arvensis	5	236	74. A. scirpaceus	75	392
31. Hirundo rustica	2748	8507	75. A. palustris	337	2162
32. Delichon urbica	246	2957	76. A. schoenobaenus	140	672
33. Riparia rupestris	1	1	77. Hippolais polyglotta	2	29
34. Riparia riparia	159	199	78. Hippolais pallida	2	2
35. Oriolus oriolus	4	180	79. Hippolais icterina	37	153
36. Corvus corax	1	17	80. Sylvia atricapilla	1575	7625
37. Corvus corone cornix	4	69	81. Sylvia nisoria	5	173
38. Corvus monedula	25	222	82. Sylvia borin	335	1811
39. Pica pica	7	334	83. Sylvia communis	190	1591
40. Nucifraga caryocatactes	2	27	84. Sylvia curruca	202	990
41. Garrulus glandarius	18	852	85. Sylvia cantillans	1	1
42. Parus major	3215	34725	86. Cisticola juncidis	2	60
43. Parus caeruleus	520	3505	87. Phylloscopus trochilus	271	1160
44. Parus ater	294	1469	88. Phyll. collybita	1437	7417

vrsta species	1979	1927-79	vrsta species	1979	1927-79
89. Phyll. sibilatrix	32	196	111. C. coccothraustes	217	3020
90. Regulus regulus	38	299	112. Carduelis chloris	2637	37301
91. Regulus ignicapillus	13	143	113. Carduelis carduelis	2926	58501
92. Muscicapa striata	42	636	114. Carduelis spinus	1454	46330
93. Ficedula hypoleuca	16	117	115. Acanthis cannabina	435	12725
94. Ficedula albicollis	6	10	116. Acanthis flammea	52	1991
95. Prunella modularis	178	1907	117. Serinus serinus	1685	23830
96. Prunella collaris	1	8	118. Pyrrhula pyrrhula	603	7760
97. Anthus pratensis	27	511	119. Carpodacus erythrinus	3	9
98. Anthus trivialis	42	1316	120. Loxia curvirostra	112	5205
99. Anthus spinoletta	12	81	121. Fringilla coelebs	483	6702
100. Motacilla alba	135	1031	122. F. montifringilla	824	19616
101. Motacilla cinerea	134	793	123. Emberiza calandra	1	60
102. Motacilla flava	30	175	124. Emberiza citrinella	332	4729
103. Lanius excubitor	2	107	125. Emberiza leucocephala	1	7
104. Lanius collurio	128	5761	126. Emberiza cirrus	29	93
105. Sturnus vulgaris	132	6795	127. Emberiza hortulana	10	32
106. Passer domesticus	488	3679	128. Emberiza cia	17	180
107. P. domesticus italiae	8	20	129. Emberiza melanocephala	1	1
108. P. d. hispaniolensis	3	3	130. Emberiza schoeniclus	155	1730
109. P. d. x P. hispaniolensis	1	1	131. Emberiza rustica	1	1
110. Passer montanus	681	6196			
			Skupaj	28432	

tabela 2: seznam obročkanih ptičev v letu 1979 in v letih 1927-79
table 2: list of birds ringed in 1979 and in the period 1927-79

Kakor nekaj zadnjih let, tako smo tudi v letu 1979 zbrali veliko resnično zanimivih podatkov o ptičih Slovenije. Vrednosti vseh teh podatkov se bomo zavedali šele čez čas, ko bodo dokončno obdelani in ovrednoteni, kar bo tudi obveznost in vzpodbuda za naše nadaljnje delo.

SUMMARY

28.432 birds belonging to 131 species were ringed in Slovenia in 1979. It is a result of the enthusiastic work of 66 amateur collaborators and 3 professional workers from Ljubljana ringing centre. More than 364.000 birds belonging to 188 species were ringed during the whole period 1927-79.

Ivo Božič, Leninov trg 9, 61420 Trbovlje



23. skobčeva zalega (Accipiter nisus) (I. Geister)
23. nest with young of the Sparrow Hawk (I. Geister)

O POIMENOVANJU PTIČEV ABOUT BIRD NAMES

Vsak pazljiv bralec slovenske ornitološke literature se je prej ali slej znašel v položaju, da se je zamislil nad slovenskimi ptičjimi imeni. Problem je gotovo star toliko kot ptičeslovje samo, s spoznavanjem in opisovanjem vedno novih vrst pa se še pogloblja. Že Fran Erjavec se je v svojem znanem delu o ptičih srečal s tem problemom ter ga modro rešil, tako, da je navedel po več znanih mu slovenskih in tudi narečnih imen za isto vrsto. Današnja praksa tega načina gotovo ne prenese iz mnogih razlogov. Treba bi se bilo nujno dogovoriti za enotno terminologijo ptičje favne. Menim, da bi se morali držati enotnih načel pri poimenovanju še nepoznatih (ali neopisanih) ptičjih vrst pri nas.

Mnogo ptic je bilo že opisanih pod najrazličnejšimi imeni; da je stvar še bolj zagonetna - v nekaterih enciklopedičnih prevodih celo brez znanstvenih imen. Zato bi bilo treba najti enoten pristop najprej do že obstoječih ptičjih imen. Katero od imen za isto ptico naj ima prednost? Tisto, ki je najbolj udomačeno, verjetno je bilo tako tudi prej uporabljeno. Ime naj zveni čimbolj slovensko, po možnosti tako, da označuje neko značilnost ptice. S tem si bomo lažje predstavljali ptico in si jo zapomnili. V nekaterih naših delih celo preberemo, ko se avtor z narejeno skromnostjo opravičuje, da je moral uporabiti popolnoma nova slovenska imena. Običajno so ta imena sestavljena zelo subjektivno, po okusu posameznika. To pa je hkrati tudi omalovaževanje drugih avtorjev ali prevajalcev, saj neredko imena za te ptice v slovenščini že obstajajo. Lahko predpostavljamo, da avtorjem novih člankov ali knjig ta dela niso znana, hkrati pa jim ne manjka besed o pomanjkanju slovenske ornitološke literature. Skrajnost vsega je, da v istem delu na različnih mestih uporablja avtor za isto vrsto različni imeni. Tudi poleg imena še kopica sinonimov ne rešuje problema, če ga celo ne veča, še posebno, če so le-ti bolj besedna igra izhodiščnega imena, kot pa obogatitev ptičjega imenoslovja.

Ne bi se strinjal z mnenjem, da je sporno predvsem rodovno ime (sinica, vrabec, taščica) ter da je vrstno ime (ki je mnogokrat pridevniški dodatek prejšnjega) vedno dobro (gorska, poljski, modra). Če si slovenska ptičja imena ogledamo podrobno, lahko najdemo tudi njihov izvor.

Na prvem mestu so izvirna avtentična slovenska imena, ki pa so na današnji stopnji ornitologije največkrat lahko le rodovna (vrana, raca, lastovka), včasih pa tudi vrstna (plašica, prepelica, smrdokavra). O teh imenih gotovo ni treba dalje razpravljati, saj vidimo, da jih je podzavestno osvojil tako strokovnjak kot laik. Zadnje čase se je kot pridevnik k imenu vrste mnogokrat pojavil geografski pojem, ki izgleda nekaterim buri domišljijo, nestrokovnjakom pa daje vtis, kot da je Slovenija nekakšno mondeno središče za nekatere ptice. Tako beremo o sirijskem detlu, balkanskem skobcu, španskem vrabcu, laškem (italijanskem) vrabcu, poljskem vrabcu, domačem vrabcu.... Namenoma sem dodal zadnja dva, pa si predstavljajmo, kaj vse si nepoznavalec pod temi imeni predstavlja. Razen tega so na laško hodili naši pradedje, mi pa hodimo kvečjemu v Italijo. Zato najbrž ne potrebujemo laškega vrabca in laške konopeljščice, pač pa italijanskega vrabca in konopeljščico, ker poznamo samo eno; isto velja tudi za črnogrlega prosnika, ko pa imamo enega samega. V tem primeru je pridevnik odveč, saj nam ne pove ničesar bistvenega. Mnogo nazorneje nam povedo nekaj o ptici imena, ki ponazarjajo značilnost ptice same ali njenega biotopa (mali krivokljun, čopasti škrjanec, povodna trstnica, siva gos) in mislim, da taka imena nikogar ne motijo, hkrati tudi ni razloga za iskanje ustrežnejših imen. Da pa vedno ni tako, priča naslednje: V nekem novejšem seznamu slovenskih imen najdemo ime siva astrilda *Estrilda astrild* za ptico, na kateri prevladujejo rjavordeče barve s temnejšimi črticami. Kako naj potem imenujemo njeno bližnjo sorodnico *E.melpoda*, ki je razen kljunčka in lic skoraj v celoti sive barve?

Iz tuje literature zvemo, da je bila v sosednji Avstriji ugotovljena gnezditev vrtnika vrste *Hippolais pallida*. Morda bomo kdaj tak prispevek videli tudi v

slovenščini. Če se bo to zgodilo in bo zanj uporabljeno ime palmin vrtnik iz navedenega seznama, bo vsakdo mislil, da je s to ptico nekaj narobe. Gotovo pa nihče ne bo pomislil, da je nekaj narobe le z njenim imenom.

In dvomnosti se začno nabirati. Tudi mimo sistematike ne smemo, nekatere rešitve so nakazane v 3. številki *Acrocephalus*, vprašanje pa je, ali kaže spreminjati že ustaljena imena za vsako ceno na račun sistematike, saj kaj lahko pridemo v nasprotje tega, kar smo hoteli doseči. Gotovo so razlogi, zakaj se morski čížek ali brezovček ne imenuje repnik, isto velja tudi za modro taščico, zakaj se ne imenuje slavec. V isti številki revije lahko beremo o morski sraki, ki nima ničesar skupnega (po sistematiki) z našo navadno srako, pa niti avtorja prispevka niti bralcev to ni motilo. Kjer pa že imamo sistematsko ustrezna imena, je zaželeno, da se jih poslužujemo. Poznamo drevesno cipo, malo cipo, rjavo cipo, vodno cipo pa hočemo na vsak način spremeniti v vriskarico. Takih primerov je mnogo (pri penicah brolica, pri sinicah musa, plavček itd.). Tudi točnosti v izrazih nam mnogo-krat manjka, npr. govorimo o povodnem kosu, vodnem kosu, obvodnem kosu itd.

Kaj naj še dodam? Mislim, da ni nikakršnega enotnega recepta in modela za slovensko poimenovanje ptic, saj zato poleg naših uporabljamo tudi znanstvena imena kot povsod po svetu. Nemogoče je hkrati upoštevati različne razloge, ki narekujejo določitev novega imena. Predpostavljamo, da vsak avtor dobro pozna ptico, o kateri piše, o tem ne bi smelo biti dvoma, potem se bo dobro zamislil najprej nad njenim ustreznim slovenskim imenom.

Peter Grošelj, Sp. Idrija 53, 65281 Spodnja Idrija

PRIPIS UREDNIKA:

Dober problemski članek vprašanja razpira, slab jih zapira. Prepričan sem, da je s sistematično analizo problematike ptičjih imen, objavljeni v 3. št. *Acrocephalus*, bil storjen korak bliže k dokončni razsvetlitvi vprašanj slovenske ptičje nomenklature. Vse preveč je bilo doslej praznega čvekanja in kritiziranja brez sistematsko ubranih predlogov. Tudi Grošelj se deklarativno zavzema za enotna načela (kdo pa se ne!), na koncu pa prizna, da ni nikakršnega enotnega recepta in modela in prepušča poimenovanje svobodni piščevi volji. Po drugi strani pa imenom, ki jih je rodila ravno tako piščeva volja, ne priznava pravice do obstoja.

Grošelj pravi, da "gotovo so razlogi, zakaj se morski čížek ali brezovček ne imenuje repnik, isto velja tudi za modro taščico, zakaj se ne imenuje slavec". Žal pa ne pove, kateri so ti razlogi. Istovetiti čížka in brezovčka je sistematsko zgrešeno, brezovček in repnik pa sta ožja sorodnika, ki imata to smolo, da se njuno vrstno ime istovetijo z rodovnim. Oba pridevnika, tako repov kot brezov, se očitno nanašata na prehranjevanje. Glede na to, bi bilo sicer vseeno, ali bi bilo rodovno ime poslej repnik ali brezovček, toda ime repnik je mnogo bolj uveljavljeno, kar je v zvezi s splošno razširjenostjo te vrste, medtem ko brezovček, kot je znano, pri nas živi le v visokogorskem svetu. Sicer pa se pridevnik brezov nanaša na zimske goste, ki se obešajo po brezah, da iz drobnih storžkov izključujejo seme. Atribut morski (čížek) se nanaša na severnomorsko podvrsto *Acanthis flammea flammea*, ki se pozimi tudi priklati k nam.

Problem poimenovanja vrste *Luscinia svecica* pa je povsem drugačne narave. Tudi če ostane poimenovanje brezovčka in repnika nespremenjeno in bi zato kdo utegnil misliti, da sta to pripadnika dveh različnih rodov, bo škoda manjša, kot če bi za modro taščico mislil, da spada k taščicam, če pa spada, kot to že njeno znanstveno ime pove, k slavcem. V tem primeru gre torej za napačno rabo rodovnega imena. Temeljno načelo sistematike je, da različnih stvari ne gre metati v isti koš. Dejstvo, da je takih anomalij še več in da nanje naletimo tudi v tujih jezikih, nam ne more preprečiti, da ne bi stvari izboljšali.

Za morsko srako *Haematopus ostralegus* poznam tudi lepo zamišljen sinonim školjkarica. Toda kdor ve, da obstajata dve populaciji te ptice, od katerih se ena hrani s školjkami, druga pa s polži, se potemtakem znajde v dilemi, ali naj bo morska sraka raje školjkarica ali raje polžar. Nisem se pa odločil, da ohranim ime morska

sraka le zavoljo zagate med Scilo in Karibdo, temveč še zaradi nečesa drugega, kar imenujem intimna skušnja. Dokler nisem v Bobovku ujel modre taščice, me to ime ni prav nič motilo; takrat pa sem dobil nezmotljiv občutek, da držim v roki ptico, ki pripada slavcem. Podobno sem se ob Severnem morju prepričal, da je morska sraka res neke vrste "sraka", za katero sem prepričan, da jo tudi ljudska pesem opeva tako nekako kot našo (sistematsko pravo) srako.

Najbolj pa me pri Grošljevem pisanju moti to, da večkrat govori o "nekem novejšem seznamu slovenskih imen", ne pove pa, da je to Kodifikacija vrst po EURINGU, ki sem jo objavil v knjigi "Slovenske ptice". Slepomišenje gotovo najmanj prispeva k razčiščevanju. Vedeti je treba, da je to edini slovenski seznam, kjer so vključene vse evropske vrste ptic in da je pri imenovanju v Sloveniji neznanih ali slabo poznanih vrst nastalo nemalo res velikih težav. Zato sem se že nekako štiri leta pred izidom knjige zavzemal za razrešitev nomenklaturnih vprašanj. Iz tega seznama je tudi palmin vrtnik *Hippolais pallida*. Kot vrstno ime se veliko uporabljajo morfološke značilnosti, ki so nemalokrat tudi direkten prevod iz nemščine, ki pa, mimogrede rečeno, takšne konstrukcije kot so npr. rdečegrli, belohrbti, zelenonogi itd., lažje prenaša kot slovenščina. Manj se uporablja geografsko poreklo (npr. sirijski, balkanski), pri čemer moram, ko gre za pridevnika španski in laški, še nekaj pomembnega dodati. Ko sem tehtal pridevnika sredozemski in španski (npr. kupčar), sem opazil, da je pridevnik sredozemski v slovenščini semantično prazen, kot bi temu lahko rekli, španski pa je nabit z iskustvenimi pomeni (spomnimo se španske stene, španske muhe, španske vasi). Stvari torej le niso tako preproste, kot bi mislili na prvi pogled. To je še zlasti opazno tam, kjer sem nove vrste poimenoval po kakšni ekološki značilnosti, za kar imamo v slovenskem jeziku že nekaj dobrih vzorov (npr. bršinka, tamariskovka). Tako sem se nekajkrat (resda poskusno) odločil za takšen pristop: osočnikova penica *Sylvia conspicillata*, robidna trstnica *Acrocephalus dumetorum*, palmin vrtnik *Hippolais pallida* itd. Seveda pa se zato prav nič ne bojim, da bi kdo mislil, da gnezdi palmin vrtnik na Koroškem v palmah...

Iztok Geister

PABERKI

NOTES OF INTEREST

MALI PRODNIK UJET Z ROKO

THE LITTLE STINT CAUGHT BY HAND

27.9.1980 sem v Šturmovcu pri Ptujju lovil prodnike. Ti zamudniki so se v splošnem obnašali nekoliko nepazljivo. Pri napenjanju mreže sem opazil dva nala prodnika, ki sta tekala okrog mene. Vzel sem fotoaparatus in se jima popolnoma približal. Nato sem počepnil in na veliko presenečenje enega ulovil z roko. Drugega sem nagnal pri belem dnevu v mrežo, vendar se je odbil. Borut Štumberger

VODMEC NA RIBIŠKI PALICI

THE KINGFISHER ON THE FISHING ROK

V zgodnjem poletju leta 1980 se je v Markovcih pri Ptujju nekemu ribiču pri ribolovu pripetilo nenavaden dogodek. Vodmec se mu je namreč usedel na ribiško palico, odletel na drugo ribiško palico, štrbunknil v vodo in odletel z ribico.

Borut Štumberger

ČRNOGLAVKA V SKOBČEVH KREMLPLJH OSTALA ŽIVA

THE BLACKCAP IN THE CLAWS OF THE SPARROW HAWK STAYED ALIVE

V Stožicah ob Savi sem bil 28.3.1979 priča zanimivemu dogodku, ko je skobec pred menoj ujel črnoglavko in odletel z njo v smeri proti postavljeni mreži. Šel sem v smeri proti mreži, ker sem računal, da se je morda skobec ujel v mrežo. Nekaj metrov pred mrežo sem opazil na tleh skobca, ki se je takoj dvignil in odletel stran. Na moje veliko začudenje je s tal zletela tudi črnoglavka na bližnjo vejo. Še bolj pa sem bil presenečen, ko se mi je črnoglavka pustila prijeto. Ker na njej nisem opazil kakšnih poškodb, sem jo kasneje obročkal in izpustil. Dare Šere

IZ ORNITOLOŠKE BELEŽNICE FROM ORNITHOLOGICAL NOTEBOOK

ČRNOGLAVI MUHAR *Ficedula hypoleuca* PIED FLYCATCHER

7.5.1980 je v Stražišču pri Kranju moja pozornost pritegnila črno bela ptica, nekaj manjša od vrabca. Sedela je, ali bolje rečeno, prežala je na izpostavljeni veji. V bliskovitem vzletu je ujela muho in se počasi vrnila na vejo, vendar nikoli na izhodiščno. Tako je prežala in lovila kakih pet minut. Potem je bliskovito odletela in se čez nekaj minut vrnila. Po priročniku sem določil, da gre za muharja. Potem sem ga podrobneje opazoval z daljnogledom in izkazalo se je, da gre za črnoglavega muharja. Poizkušal sem ga fotografirati, vendar mi to ni uspelo, kljub temu da se je v naši okolici zadrževal še štiri dni, se pravi, od 7.-11.5.1980. Kasneje ga kljub ponovnemu opazovanju nisem več videl.

Tomi Trilar, Škofjeloška 50, 64000 Kranj

ITALIJANSKI VRABEC *Passer domesticus italiae* ITALIAN SPARROW

Dne 6.8.1980 sva s preparatorjem J.Dovičem ob Savi v Stožicah pri Ljubljani ujela italijansko podvrsto domačega vrabca. Po razpoložljivih podatkih je to najbolj vzhodna najdba te podvrste pri nas. Primerek je prepariran in je v zbirki Ornitološkega kustodiata v Stožicah.

Marjan Bogataj, Breznikova 23, 61210 Ljubljana-Šentvid

PEGAM *Bombus garrulus* WAXWING

Vsako zimo od leta 1977 dalje sem v Trbovljah na cesti med Gasilskim domom in krajem Nasipi večkrat opazoval po dva pegama. Videti je bilo, da pobirajo jabolčne ogrizke. V dneh 7., 14. in 18.12.80 sem videval po štiri primerke. Ker kraj ni primeren za namestitev mreže, sem 22.12. ujel samo dva primerka.

Anton Lisec, Loke 63, 61410 Zagorje ob Savi

PLANINSKA PEVKA *Fringilla collaris* ALPINE ACCENTOR

Decembra leta 1977 sva s tov. Kurežem na njegovem balkonu v Kisovcu pri Zagorju v krmilnici opazovala dve planinski pevki. Eno sva ujela in jo po sodelavcu poslala v Ljubljano, a mu je žal ušla. V dneh 1., 2., 20. in 22.12.80 pa sem planinske pevke večkrat na dan opazil pri meni doma v krmilnici. Mislim, da so bile tri ali štiri.

Anton Lisec, Loke 63, 61410 Zagorje ob Savi

ŽAMETNA PENICA *Sylvia melanocephala* SARDINIAN WARBLER

Dne 4.6.1980 sem opazil na vrtni ograji ornitološkega kustodiata PMS samca žametne penice. S sodelavcem J.Dovičem sva jo poskušala ujeti v mrežo. Ko nama je to že uspelo, je žametna penica iz mreže ušla. Kasneje sem ugotovil, da je bila mreža ravno na tistem mestu strgana. Žametno penico sem ujel ob Savi pri Stožicah do sedaj samo dvakrat, in to: 24.3.1973 samico in 24.3.1977 samca.

Dare Šere, Glinškova ploščad 12, 61000 Ljubljana

KROKAR *Corvus corax* RAVEN

2.11.1980 je preletela Bobovek jata krokarjev. V počasnem opoldanskem letu, očitno so se vračali s prehranjevanja, sem jih naštel 25. Toliko krokarjev skupaj v tem koncu Slovenije nisem videl še nikoli. Prezimujoči krokarji se prehranjujejo na bližnjem kranjskem smetišču v Letencah.

Iztok Geister, Naklo 246, 64202 Naklo

REDKE VRSTE RARE SPECIES

Laponski ostroglež *Calcarius lapponicus*
Lapland Bunting *Calcarius lapponicus*

Redkega gosta iz predelov severne Evrope in Severnega tečaja sem ujel na veliki zapleveljeni njivi v Zalogu pri Ljubljani dne 3.11. 1973. Ta primerik laponskega ostrogleža je do sedaj edini znani podatek za Slovenijo (preperiranega hrani Ornitološki kustodiat Prirodoslovnega muzeja Slovenije). Kot dokazni primerik pa verjetno predstavlja redkost tudi v Jugoslaviji.

Dare Šere, Glinškova ploščad 12, 61000 Ljubljana

Snežni strnad *Plectrophenax nivalis*
Snow Bunting *Plectrophenax nivalis*

1. novembra 1980 sem ob ormoškem akumulacijskem jezeru naletel na ptico, ki je dotlej tu nisem srečal. Opazoval sem samico snežnega strnada. To sem lahko ugotovil, ker sem jo opazoval iz neposredne bližine (iz oddaljenosti 3 metrov). Ptica je bila tipično obarvana, tako da določitev ni bila težavna. Ptica se je vedla povsem normalno in je neprestano tekala, iščoč hrano vzdolž jezua akumulacijskega jezera.

Gordan Lukač, Dure Salaja 13a, 42000 Varaždin

Brkata sinica *Panurus biarmicus*
Bearded Tit *Panurus biarmicus*

20.3.1980 sem v Bobovku pri Kranju, medtem ko sem opazoval, kako lovi ribji orel *Pandion haliaetus*, zaslišal znano oglašanje brkate sinice. Brž za tem sem opazil 4 primerke, kako so se "pozvanjajoč" strmo dvignili iz trsta in izginili v smeri proti Karavankam. Brkate sinice sem pred tem v Bobovku opazoval že dvakrat: 20.11.75 (1 ex.) in 16.10.1977 (11 ex.).

Iztok Geister, Naklo 246, 64202 Naklo

Črni martinec *Tringa erythropus*
Spotted Redshank *Tringa erythropus*

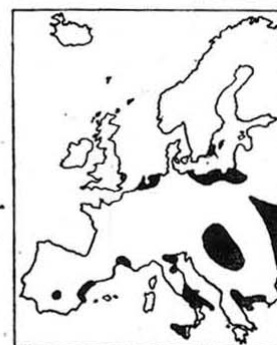
30.6.1980 sem v Šturmovcu pri Ptujju opazoval črnega martinca. Ta redki preletnik se pojavi pri nas aprila in maja, oziroma v jeseni meseca avgusta in septembra. Bil je skoraj popolnoma črn kot osebk, ki ta čas gnezdi. Tako je vprašljivo ali je šlo za letujoči spolno nezreli ali vračajoči se primerik. Znano je, da se samice že po 14 dneh bivanja v gnezditvenem okolju vračajo na jug.

Borut Štumberger, 62282 Cirkulane 41

Rjavka *Aythya marila*
Scaup *Aythya marila*

29.1.1980 sem v Kopru v ustju Badaševce opazil tri čopastim črnkam *Aythya fuligula* podobne race. Samici, bili sta dve, z značilno belo liso okrog kljuna sem s pomočjo priročnika na licu mesta z lahkoto prepoznal za rjavki. V desetih letih, kolikor časa že opazujem ptice, sem se z rjavko tokrat srečal prvič. Naj dodam, da ptice niso bile posebno plašne.

Iztok Geister, Naklo 246, 64202 Naklo



KAZALO I. LETNIKA (1980)
1980 INDEX VOL. I.

VSEBINA

Bogataj, M., Italijanski vrabec (<i>Passer domesticus italiae</i>)	101
Božič, I., Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1975 ter v letih 1927-1975	4
-, Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1976 in v letih 1927-1976	29
-, Polojnik (<i>Himantopus himantopus</i>)	47
-, Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1977 in v letih 1927-1977	55
-, Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1978 in v letih 1927-1978	74
-, Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1979 in v letih 1927-1979	93
Geister, I., Pozdravni nagovor na ustanovni skupščini Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije	1
-, Ornitološki atlas gnezdil Slovenije	8
-, Brkata sinica (<i>Panurus biarmicus</i>)	17
-, Črna prosenka (<i>Pluvialis squatarola</i>)	17
-, Tema leta: mali muhar (<i>Ficedula parva</i>)	28
-, Kanadska gos (<i>Branta canadensis</i>) prvič v Jugoslaviji	33
-, Skrivnostna fotografija 1: bičja trstnica (<i>Acrocephalus achoenobenus</i>)	34
-, Ogroženo trstišče v Sečoveljskih solinah	35
-, Problematika slovenskih ptičjih imen	37
-, Razširjenost sov v Evropi (začasno poročilo)	44
-, Belolična gos (<i>Branta leucopsis</i>) prvič v Sloveniji	47
-, Morska sraka (<i>Haemantopus ostralegus</i>)	47
-, Skrivnostna fotografija 2: Mala droplja (<i>Tetrax tetrax</i>)	48
-, Zimski ornitološki atlas	49
-, Skrivnostna fotografija 3: Veliki škurh (<i>Numenius arquata</i>)	51
-, Taščična penica (<i>Sylvia cantillans</i>)	60
-, Žametna penica (<i>Sylvia melanocephala</i>)	60
-, Tatarska žvižgavka (<i>Netta rufina</i>)	61
-, Žalobna sinica (<i>Parus lugubris</i>) gnezdi v Sloveniji	61
-, Atlas razširjenosti v Švici gnezdečih ptic	63
-, Ornitološki atlas gnezdil Slovenije 1979-80 in analiza učinkovitosti opazovanja	65
-, Skrivnostna fotografija 4: močvirski martinec (<i>Tringa glareola</i>)	78
-, Letna skupščina 1980 sekcije za ornitologijo pri Prirodoslovnem društvu Koroške (Avstrija) - koroške postaje za varstvo ptic	84a
-, Skrivnostna fotografija 5: mala uharica	90
-, O poimenovanju ptičev - pripis urednika	98
-, Rjavka (<i>Aythya marilla</i>)	101
-, Brkata sinica (<i>Panurus biarmicus</i>)	101
-, Krokav (<i>Corvus corax</i>)	100
Gregori, J., Črna štoklja (<i>Coconia nigra</i>) v Sloveniji	25
-, Mali muhar (<i>Ficedula parva</i>)	59
Grošelj, P., Kratkoprsti skobec (<i>Accipiter brevipes</i>)	33
-, Nekaj vprašanj ob nameščanju gnezdilnic	36
-, Skalna lastovka (<i>Ptyuoprogne rupestris</i>)	47
-, Ornitološki izlet v Idrijo	41
-, Slovenska kmečka lastovka (<i>Hirundo rustica</i>) obročkana v Kongu	48a
-, Poljski vrabec X domači vrabec (<i>Passer montanus</i> X <i>Passer domesticus</i>)	60

Kozina, J., Kratkoprsti škrjanec (<i>Calandrella brachydactyla</i>)	33
Kryštufek, B., Nekaj o prehrani sov na Ljubljanskem barju	91
Lisec, A., Pegam (<i>Bombycilla garrulus</i>)	100
-, Planinska pevka (<i>Prunella collaris</i>)	100
Lukač, G., Snežni strnad (<i>Plectrophenax nivalis</i>)	101
Magajna, B., Društvene vesti	20a
-, Naši ptiči (Gregori, J. in Krečič, I.)	18
-, Slovenske ptice (I. Geister)	82
-, Skupščina Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije	104a
Marenčič, R., Žerjavi na Kriškem polju	84
Matvejev, S., Sodobna favnistika - njeno področje in naloge	22
Nepodpisani avtorji, Iz slovenske ornitološke publicistike 1979	19
-, Vsebinska zasnova društvenega glasila	19
-, Delovno področje društva	20
-, Tečaj za nameščanje gnezdnic	36a
-, Seznam članov društva	36a
-, Revije, ki jih prejema <i>Acrocephalus</i> v zamenjavo	64a
-, Kazalo I. letnika (1980)	102
Šere, D., Rdeči kalin (<i>Carpodacus erythrinus</i>) gnezdi v Sloveniji	13
-, Kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>) gnezdi v Sloveniji	17
-, Gozdni strnad (<i>Emberiza rustica</i>) prvič ujet v Sloveniji	17
-, Beloglavi strnad (<i>Emberiza leucocephala</i>) v Sloveniji	39
-, Belobrađa penica (<i>Sylvia cantillans</i>)	47
-, Rjava cipa (<i>Anthus campestris</i>)	59
-, Hribska listnica (<i>Phylloscopus bonelli</i>)	60
-, Rdeči kalin (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	60
-, Lov in obročkanje kmečkih lastovk v Sloveniji	79
-, Trstni strnad (<i>Emberiza schoeniclus</i>) v Sloveniji	85
-, Laponski ostroglež (<i>Calcarius lapponicus</i>)	101
-, Žametna penica (<i>Sylvia melanocephala</i>)	100
-, Črnoglavka v skobčevih krempljih ostala živa	99
Štumberger, B., Snežni strnad (<i>Plectrophenax nivalis</i>)	33
-, Pikasti martinček (<i>Tringa ochropus</i>) gnezdi v Sloveniji	52
-, Labod grbec (<i>Cygnus olor</i>)	61
-, Raca žlicarica (<i>Anas clypeata</i>) gnezdi v Sloveniji	61
-, Raca sivka (<i>Aythya ferina</i>) gnezdi v Sloveniji	61
-, Mali prodnik ujet z roko	99
-, Vodomec na ribiški palici	99
-, Črni martinček (<i>Tringa erythropus</i>)	101
Verovnik, F., Kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	59
Trilar, T., Črnoglavi muhar (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	99
Župančič, O.A., Plevica (<i>Plegadis falcinellus</i>)	17
-, Planinska vrana (<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>)	84

IMENSKO KAZALO

<i>Acanthis cannabina</i> 43,15,53	<i>Anas clypeata</i> 61,62
<i>Acanthis flammea</i> 66	- <i>platyrhynchos</i> 41,63,62
<i>Accipiter brevipes</i> 33	- <i>querquedula</i> 62
- <i>gentilis</i> 43	<i>Anthus campestris</i> 53
- <i>nisus</i> 43	- <i>trivialis</i> 15,43
<i>Acrocephalus palustris</i> 15,53	<i>Apus apus</i> 43
- <i>schoenobenus</i> 15,34	<i>Asio flammeus</i> 46
<i>Aegithalos caudatus</i> 43	- <i>otus</i> 46
<i>Aegolius funereus</i> 46	<i>Athene noctua</i> 45
<i>Alauda arvensis</i> 15,33	<i>Aythya ferina</i> 61,62
<i>Alcedo atthis</i> 41	- <i>fuligula</i> 62,66
<i>Alectoris graeca</i> 43	- <i>marila</i> 101
	<i>Bombycilla garrulus</i> 100

Branta canadensis 33
 - *leucopsis* 47
Bubo bubo 45
Buteo buteo 44
Calandrella brachydactyla 33
Calcarius lapponicus 101
Calidris minuta 99
Camprimulgus europeus 43
Carduelis carduelis 15,43
Carpodacus erythrina 13,50
Certhia brachydactyla 43
Cettia cetti 66
Charadrius dubius 53
Chloris chloris 15,43
Ciconia nigra 25
Cinclus cinclus 41
Cisticola juncidis 15
Coccothraustes coccothraustes 43
Columba palumbus 43
Corvus corax 43,100
Corvus cornix 43
Coturnix coturnix 43
Cuculus canorus 43,69
Cygnus olor 61
Delichon urbica 43
Dendrocopos major 43
 - *minor* 43
Drycopus martius 43
Emberiza cia 11,43
 - *cirlus* 66
 - *citrinella* 11,43
 - *leucocephala* 39
 - *rustica* 17
 - *schoeniclus* 15,
Erithacus rubecula 43
Ficedula parva 29,59
 - *hypoleuca* 100
Fringilla coelebs 43
Fulica atra 53,62
Gallinago gallinago 15
Gallinula chloropus 53,62
Garrulus glandarius 43
Glaucidium passerinum 45
Grus grus 84
Haematopus ostralegus 47
Himantopus himantopus 47
Hirundo rustica 43,48,79
Ixobrychus minutus 53
Jynx torquilla 43
Lanius collurio 11,15,44,53
Lanius minor 11
Limosa limosa 47
Locustella naevia 15
Loxia curvirostra 43
Lullula arborea 43
Motacilla alba 41,53,69
 - *cinerea* 11,41
 - *flava* 11
Muscicapa striata 44
Netta rufina 61
Nucifraga caryocatactes 43
Numenius arquata 51
 - *pheopus* 51,47
 - *tennuirostris* 51

Otis tarda 48
Otus scops 45,66
Pandion haliaetus 101
Panurus biarmicus 17,35
Parus ater 43
 - *caeruleus* 43
 - *cristatus* 43
 - *major* 43
 - *palustris* 43
 - *lugubris* 61
Passer domesticus 43
 - *montanus* 60
Phoenicurus ochruros 43
 - *phoenicurus* 43
Phylloscopus bonelli 59
 - *collybita* 15,43
 - *sibilatrix* 69
 - *trochilus* 17,60,66
Pica pica 53
Picus canus 43
 - *viridis* 43
Plectrophenax nivalis 33,101
Plegadis falcinellus 17
Pluvialis squatarola 17
Podiceps cristatus 11,62
 - *ruficollis* 11,53,69
Prunella collaris 100
 - *modularis* 43
Ptyonoprogne rupestris 47
Pyrrhocorax pyrrhocorax 33
Pyrrhula pyrrhula 43
Regulus ignicapillus 43
 - *regulus* 43
Riparia riparia 53,66,81
Saxicola rubetra 15
 - *torquata* 53
Serinus serinus 43
Sitta europea 43
Streptopelia decaocto 43,53
Strix aluco 43,46
 - *nebulosa* 46
 - *uralensis* 46
Sturnus vulgaris 43
Surnia ulula 45
Sylvia atricapilla 15,43
 - *borin* 15,43
 - *cantillans* 47
 - *communis* 15,43,53
 - *curruca* 43
 - *melanocephala* 60,100
Tetrao urogallus 43
Tetrastes bonasia 43
Tetrax tetrax 48
Tringa glareola 78
 - *erythropus*
 - *glareola* 78
 - *ochropus* 52
Troglodytes troglodytes 41
Turdus merula 43
 - *philomelos* 43
 - *pilaris* 66
 - *viscivorus* 43
Tyto alba 43,45
Upupa epops 53

LETNA SKUPŠČINA DRUŠTVA ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC
SLOVENIJE
ASSEMBLY OF THE BIRD WATCHING AND BIRD STUDY ASSOCIATION
OF SLOVENIA

V Ljubljani je bila v soboto dne 27.12.1980 letna skupščina Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Udeležili so se je številni člani društva, predstavniki drugih društev - posebno Zveze društev za varstvo in vzgojo ptic Slovenije, zastopniki javnih ustanov in družbenopolitičnih skupnosti, kot gostje pa delegacije Zavoda za ornitologijo iz Zagreba, sekcije za ornitologijo Prirodoslovnega društva Koroške iz Celovca in sekcije Svetovne organizacije za varstvo narave iz Furlanije - Julijske krajine v Italiji.

Izvršni odbor društva je želel pripraviti letošnjo skupščino pestro in predvsem ornitološko zanimivo z željo, da bi to vsakoletno srečanje članov in prijateljev našega društva tudi v bodoče vsi nestrpno in z veseljem pričakovali kot prijeten društveni in kulturni dogodek.

V uvodnem predavanju nam je Iztok Geister spregovoril o ornitološkem atlasu Slovenije, rezultatih dosedanjega kartiranja in v analizi zbranih podatkov je opozoril na zanimive ugotovitve pri posameznih vrstah ptic in na pričakovanja bodočega dela. Vse predavanje je izvenelo kot veliko povabilo članom in drugim za sodelovanje pri tej osredni društveni in nacionalno pomembni nalogi, ko bomo šele z zbranimi in analiziranimi podatki lahko argumentirano zagovarjali potrebne naravovarstvene ukrepe in druge odločitve s področja ornitologije.

Janez Gregori je v predavanju o količinskem ugotavljanju ptičjih populacij prikazal nekatere metode štetja ptic v naravi. Občutili smo, da ornitološko delo ni vedno enostavno in da je zanj potrebnega veliko teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj, nudi pa zato človeku ob prodiranju v skrivnosti narave in zakonitosti ptičjega življenja veliko notranjega zadovoljstva in spoznanj tudi o našem bivanju. V zgodovinski pregled Kustodiata za ornitologijo pri Prirodoslovnem muzeju Slovenije nas je popeljal vodja tega oddelka Ivo Božič. Orisal je nastanek te prve ustanove za področje ornitologije na naših tleh in opisal dosedanje delo. To zajema predvsem lov in obročkanje ptic, ki je v zadnjih letih doseglo že zavidljivo raven, saj okoli 60 prostovoljnih sodelavcev ujame z mrežami in magnetofonsko posnetimi glasovi več kot 30000 ptičev letno, ki pripadajo nad 180 različnim vrstam. Velika škoda pa je, da teh podatkov še nihče ne uporablja, in je bil zato prav to eden izmed odločilnih motivov za ustanovitev našega društva.

Tajnik Božidar Magajna je poročal o nerazumljivo dolgem postopku registracije društva, ki se je vlekla več kot leto dni. Kljub temu da formalno ni obstajalo, pa je društvo vseeno delovalo. Potekalo je terensko kartiranje v okviru ornitološkega atlasa, pričeli smo izdajati tudi dvomesečno glasilo *Acrocephalus*, ki je prvi periodični časopis s področja ornitologije v slovenski zgodovini. Prav ta revija je naletela na izredno ugoden odmev v slovenskem prostoru, z odprtimi rokami pa so jo sprejeli tudi v tujini, saj je z njo ornitološko mrežev del Evrope zaživel s sodobnimi raziskavami in znanstvenimi podatki s področja te naravoslovne discipline.

Posebno doživetje je bila zadnja točka našega srečanja, ko sta nas sodelavca Dare Šere in Davorin Tome z besedo, barvnimi diapozitivi in filmom popeljala v ptičji svet. Dare Šere nam je uvodoma pokazal nekaj slik s terenskega dela v okviru atlasa, nato pa je predstavil okoli 30 izbranih vrst ptic z njihovimi gnezdi in posnetki oglašanja.

Nemo in v tišini pa se je končalo naše srečanje po izteku 20-minutnega barvnega filma Davorina Tome o življenju malega deževnika, posnetega ob Gradaščici blizu Ljubljane. Ob občuteni glasbeni spremljavi in spretni montaži nam je avtor filma, dijak gimnazije, približal tega bolj malo poznane ptiča, ki gnezdi na prodiščih naših rek, videli smo redkokdaj posneto izvalitev mladičev iz jajčne lupine in konec možnosti za nadaljnje življenje te ptice s človekovim ekonomsko in rekreacijskim a dostikrat protinaravnim poseganjem v okolje.

Ostali smo sicer brez besed, silovito ploskanje, ki je nato sledilo, pa je hotelo izraziti veliko bol in hotenje obenem, da je treba s takim brezobzirnim človekovim ravnanjem končati, če želimo tudi v bodoče še živeti na zemlji. Božidar Magajna

VSEBINA

CONTENTS

trstni strnad <i>Emberiza schoeniclus</i> v sloveniji	85	the reed bunting <i>Emberiza schoeniclus</i> in slovenia
skrivnostna fotografija 5: mala uharica	90	mystery photograph 5: long eared owl
skrivnostna fotografija 6	90	mystery photograph 6
nekaj o prehrani sov na ljubljanskem barju	91	some information on the food of owls in the ljubljana marshes
poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1979 in v letih 1927-1979	93	report on catches and ringing for slovenia in 1979 and in the period 1927-1979
o poimenovanju ptičev	97	about bird names
paberki: mali prodnik ujet z roko; vodomec na ribiški palici; črnoglavka v skobčevih krempljih ostala živa	99	notes of interest: the little stint caught by hand; the kingfisher on the fishing rod; the blackcap in the claws of the sparrow hawk stayed alive
iz ornitološke beležnice: črnoglavi muhar, italijanski vrabec, pegam, planinska pevka, žametna penica, krokar	100	from ornithological notebook: pied flycatcher, italian sparrow, waxwing, alpine accentor, sardinian warbler, raven
redke vrste: laponski ostroglež, snežni strnad, brkata sinica, črni martinec, rjavka	101	rare species: lapland bunting, snow bunting, bearded tit, spotted redshank, scaup
kazalo I. letnika (1980)	102	1980 index vol. I.
letna skupščina društva za opazova- nje in proučevanje ptic Slovenije		assembly of the bird watching and bird study association of slovenia

Številki je priložen akvarel *Sylvia cantillans*, delo Alberta Dolinška iz Iga.

A water colour entitled *Sylvia cantillans* by Albert Dolinšek, Ig at Ljubljana, has been enclosed to this issue.